

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, менеджменту та
комерційної діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Розробка стартапів в інноваційних кластерах
Викладач 	Ольга В'ЮНИК, кандидат економічних наук, професор, професор кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Контактний тел.	+38(095)012-98-19
Е-mail:	olhaviunyk@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 3, годин – 90. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відеоконференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні

1. Мета і завдання дисципліни

Метою дисципліни «Розробка стартапів в інноваційних кластерах» є формування системи знань у галузі застосування сучасних методів, засобів та інструментів управління стартапами в умовах інноваційного кластерного розвитку економіки у здобувачів вищої освіти.

Завдання дисципліни «Розробка стартапів в інноваційних кластерах» спрямовані на формування у здобувачів знань, умінь та навичок:

- генерувати, обґрунтовувати та оцінювати інноваційні ідеї стартапів з урахуванням умов функціонування інноваційних кластерів та ринкового середовища;
- застосовувати сучасний інструментарій проектного менеджменту для розробки стартап-проекту – від аналізу середовища, формування команди, побудови бізнес-моделі та бізнес-плану до визначення джерел фінансування;
- презентувати стартап-проект та налагоджувати ефективну взаємодію зі стейкхолдерами та потенційними інвесторами.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач(ка) вищої освіти повинен

знати:

- теоретичні засади функціонування інноваційних кластерів та їх роль у розвитку економіки;
- сутність стартапу, його специфіку та етапи життєвого циклу;
- особливості застосування проектного підходу при розробці стартапів;
- методи пошуку та оцінювання життєздатності інноваційних ідей;
- підходи до аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища стартап-проекту (SWOT, PEST, аналіз ринку, стейкхолдерів);
- принципи формування та розвитку команди стартапу;
- структуру та логіку побудови бізнес-моделі стартапу (Business Model Canvas);
- особливості маркетингової діяльності стартап-компаній;
- структуру бізнес-плану стартап-проекту та інструменти його розробки;
- джерела фінансового забезпечення стартапів, механізми фандрейзингу та краудфандингу;
- вимоги до підготовки та проведення презентації стартапу для потенційних інвесторів.

вміти:

- формулювати та обґрунтовувати власні інноваційні ідеї для створення стартапу;
- здійснювати оцінку життєздатності стартап-ідеї із застосуванням сучасних методик;
- проводити аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища стартап-проекту;
- будувати матрицю стейкхолдерів та визначати напрями взаємодії з ними;
- формувати ефективну команду стартапу та визначати ролі її учасників;

- розробляти бізнес-модель стартапу з використанням канви бізнес-моделі;
- здійснювати маркетинговий аналіз ринку та визначати цільову аудиторію стартапу;
- розробляти повноцінний бізнес-план стартап-проекту;
- визначати оптимальні джерела фінансування стартапу та готувати матеріали для залучення інвесторів;
- готувати та презентувати стартап-проект у форматі пітчінгу.

набути соціальних навичок (soft-skills):

- командної роботи та ефективної взаємодії в стартап-команді;
- критичного та підприємницького мислення;
- креативності у генеруванні інноваційних ідей;
- навичок професійної комунікації зі стейкхолдерами та інвесторами;
- навичок публічних виступів та презентації проектів;
- здатності аргументовано відстоювати власну позицію;
- самоорганізації та відповідальності за результат командної роботи.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні засади розробки стартапів в інноваційних кластерах

Тема 1. Сутність та характеристика інноваційних кластерів.

Поняття та ознаки інноваційних кластерів. Особливості функціонування інноваційних кластерів. Класифікація кластерів. Внутрішнє та зовнішнє середовище інноваційних кластерів. Фактори впливу. Моделі взаємодії та етапи діяльності учасників інноваційних кластерів. Зарубіжний досвід формування та розвитку інноваційних кластерів.

Тема 2. Поняття та специфіка стартапів.

Поняття стартапу. Життєвий цикл стартапу. Специфіка застосування проектного підходу при розробці стартапів. Типова інформаційна карта стартап-проекту.

Тема 3. Формування ідеї стартапу.

Поняття інноваційного продукту для стартапу. Методи пошуку ідей для стартапів. Оцінка життєздатності ідеї стартапу. Модель 7 START: роль при розробці стартап-проекту.

Тема 4. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища стартапу.

Огляд методів аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища стартап-проектів. Метод SWOT-аналізу. Метод PEST-аналізу та інші методичні прийоми аналізу зовнішнього середовища. Аналіз ринку і конкуренції. Сегментування ринку та визначення цільової аудиторії. Побудова матриці стейкхолдерів стартап-проекту.

Тема 5. Формування та розвиток команди стартапу.

Сутність командної роботи. Визначення ролей в команді. Етапи життєвого циклу команди. Напрями поліпшення командної роботи.

Змістовий модуль 2. Практичний інструментарій реалізації стартапів

Тема 6. Формування бізнес-моделі стартапу.

Поняття бізнес-моделі стартапу та її структура. Класифікація бізнес-моделей стартапів. Побудова канви бізнес-моделі стартапу.

Тема 7. Маркетингова діяльність стартап-компаній.

Поняття маркетингової діяльності. Відмінності маркетингу стартапу. Методи аналізу конкурентів. Прийоми просування продукції / послуг на ринку.

Тема 8. Формування бізнес-плану стартапу.

Поняття бізнес-плану. Структура бізнес-плану стартап-проекту. Складання організаційного, виробничого, збутового, фінансового планів. Інструментарій планування стартапу у часі.

Тема 9. Фінансове забезпечення та пошук інвесторів для стартапу.

Класифікація джерел фінансового забезпечення стартапу. Ефективний фандрейзинг. Поняття краудфандінгу. Ключові індикатори інвестиційної привабливості стартап-проекту.

Тема 10. Презентація стартапу.

Загальні рекомендації щодо підготовки презентацій. Структура презентації стартапу. Оформлення презентації стартапу та публічний виступ (оприлюднення).

5. Система оцінювання та вимоги

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимум 100 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів. По поточному контролю здобувач може набрати бали за

активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів. Більш детальний розподіл балів відображено в курсі на платформі Moodle

Критерії оцінки заліку:

- «зараховано» – здобувач вищої освіти має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

- «не зараховано» – здобувач вищої освіти має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендована література

Базова література

1. Гобела В. Менеджмент стартапів: навчальний посібник / Володимир Гобела, Галина Леськів. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 188 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/8616>.

2. Грицюк Н.О. Інноваційне підприємництво та управління стартап проектами: навч. посіб. / Наталія Олександрівна Грицюк, Олена Анатоліївна Івашко, Тетяна Василівна Сак. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 172 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21713/1/innovac_pidpr.pdf.

3. Менеджмент стартап-проектів: Навчальний наочний посібник [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальностей 051 «Економіка», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг» / О.А. Гавриш, К.О. Бояринова, М.О. Кравченко, К.О. Копішинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 435 с. URL: <https://vstup.htek.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/29.2-Menedzhment-startap.pdf>.

4. Розробка стартап-проектів. Практикум [Електронний ресурс]: навчальний посібник для здобувачів ступеня магістра за освітніми програмами: «Економічна аналітика», «Економіка і бізнес», «Міжнародна економіка»

спеціальності 051 Економіка / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: К.О. Бояринова, М.О. Кравченко, К.О. Копішинська, О.А. Шевчук. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 137 с. URL: <https://ela.kpi.ua/items/aa096513-d05f-4c75-b639-04ee851331f8>.

5. StartUp проекти та їх оцінювання (StartUp projects and their evaluation): конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальностей 121 Інженерія програмного забезпечення та 126 Інформаційні системи та технології факультету інформаційних технологій УжНУ / Укладач: д.т.н., доц. Поліщук В.В. Ужгород: 2023. 70 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/60553>.

Допоміжна література

1. Архипова Є.О., Пилипів І.В. Особливості стартапів як виду інноваційного бізнесу та їх значення для економіки. *Ефективна економіка*. 2025. №2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2025_2_99.

2. Бабицький Р.В., Огренич Д.Ф. Дискусійні питання визначення сутності стартапу. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2023. №9. С. 127-134. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Naykvo_2023_9_18.

3. Беялов Т.Е., Гірник Я.С. Стартап-проект як форма розвитку інноваційного підприємництва. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2024. №2. С. 8-15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vknutden_2024_2_3.

4. Бутенко О.П., Кот О.В., Горобинська М.В. Адаптація бізнес-моделі міжнародного стартапу до локальних ринків. *Ефективна економіка*. 2025. №6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2025_6_40.

5. В'юник О.В., Кіріченко О.В. Цифровізація як інструмент розвитку проектної та логістичної діяльності підприємств в умовах smart-середовища. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 13(46), I ч., 2025. С. 253-263. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2025.13\(46\).1.253-263](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2025.13(46).1.253-263).

6. Вовк О., Бояринова К. Проектна аналітика інвестування інноваційного розвитку та стартапів в контексті інтелектуалізації макроекономічних систем. *Modeling the development of the economic systems*. 2024. №3. С. 121-128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mdes_2024_3_19.

7. Дума О.І., Качмар Г.Я. Розвиток екосистеми стартапів України в час війни: проблеми та виклики. *Management and entrepreneurship in Ukraine: the stages of formation and problems of development*. 2024. Vol. 6, numb. 2. С. 269-285. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/meu_2024_6_2_28.

8. Кобеля-Звір М.Я. Гранти фонду підтримки українських стартапів від Google. *Економічний вісник Національного технічного університету України*

«Київський політехнічний інститут». 2024. №29. С. 90-93. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2024_29_15.

9. Копилюк О.І., Музичка О.М., Журибіда Н.Р. Механізм фінансового забезпечення розвитку стартапів в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2025. №5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2025_5_16.

10. Кройтор В.А. Правові засади венчурного інвестування у стартапи як інноваційний продукт. *Право та інновації*. 2023. №3. С. 39-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apir_2023_3_8.

11. Литвин І.В., Федорович Д.П. Виклики стартапів та шляхи їх подолання. *Management and entrepreneurship in Ukraine: the stages of formation and problems of development*. 2024. Vol. 6, numb. 2. С. 186-195. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/meu_2024_6_2_20.

12. Михайленко О.Г., Пащенко О.В. Глобальні тенденції та перспективи розвитку стартапів в міжнародному бізнес-середовищі. *Ефективна економіка*. 2025. №6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2025_6_65.

13. Немченко Т., В'юник О. Новітні підходи до управління командами в проєктному ІТ-менеджменті. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 64/2024. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4272/4197>. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-61>.

14. Непран А.В., Мельничук М.О., Постольна Н.А. Інструменти фінансування стартап-проєкту, що забезпечує оптимальне фінансування бізнесу і дотримання інтересів інвесторів. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2024. №1. С. 39-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/piprp_2024_1_6.

15. Онищенко С.В., Скриль В.В. Компаративний аналіз інструментарію оцінювання стартап-проєктів: від традиційних методів до інтегрованих європейських моделей. *Економіка і регіон*. 2024. №4. С. 23-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2024_4_5.

16. Полянська А.С., Мартинець В.Б. Стартап як середовище сприяння інноваційній діяльності. *Університетські наукові записки*. 2022. №1-2. С. 36-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2022_1-2_7.

17. Сергієнко Т.І., Венгер О.М. Управління проєктами як інструмент ефективного розвитку та підвищення конкурентоспроможності стартапів у сучасному бізнес-середовищі. *Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку*. 2025. Вип. 2. С. 146-156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnnt_2025_2_13.

18. Створюйте діаграми Ганта онлайн безкоштовно з Canva. URL: https://www.canva.com/uk_ua/grafiky/diahrama-hanta/.

19. Степаненко С.В., Шевченко Б.О., Непокупна Т.А., Сакало О.Є., Молодов М.Л. Стартапи як форма інноваційного підприємництва: вплив на ринок праці та розвиток соціально-економічних систем. *Ефективна економіка*. 2025. №6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2025_6_83.

20. Start-Up Globalisation through Incubation and Acceleration. OECD Report. May 2024. URL: <https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/about/projects/cfe/incubation-and-acceleration/Start-up-globalisation-through-incubation-and-acceleration.pdf>.

21. Global Startup Ecosystem Report 2025. URL: https://startupgenome.com/contents/report/gser-2025_4786.pdf.

7. Інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws> – Законодавство України.
2. <http://www.nbuv.gov.ua> – Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
3. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Офіційний сайт Державної служби статистики України.
4. <http://www.yerworld.org/> – мережа академічних стартап-інкубаторів.